

Epidemiologija karcinoma u središnjoj i jugoistočnoj Europi

Eduard Vrdoljak, Marek Z Wojtukiewicz, Tadeusz Pienkowski, Gyorgy Bodoky, Peter Berzinec, Jindrich Finek, Vladimir Todorović, Nenad Borojević, Adina Croitoru, za South Eastern European Research Oncology Group (SEEROG)

Cilj Prikupiti podatke o epidemiologiji karcinoma u zemljama jugoistočne Europe koji bi bili temelj za potencijalnu usporedbu učinkovitosti socijalne skrbi u tim zemljama.

Postupci Skupina za istraživanja u onkologiji u jugoistočnoj Europi (engl., the South Eastern European Research Oncology Group, SEEROG) prikupila je i analizirala epidemiološke podatke o incidenciji i mortalitetu koji upućuju na učinkovitost liječenja karcinoma u 8 zemalja – Hrvatska, Češka, Mađarska, Rumunjska, Poljska, Slovačka, i Srbija i Crna Gora u zadnjih 20-40 godina.

Rezultati Najčešći karcinom muškaraca u svim zemljama bio je rak pluća, a nakon njega slijedili su kolorektalni karcinom i karcinom prostate, s iznimkom Češke, gdje su najčešći bili kolorektalni karcinom i karcinom prostate. Najčešća vrsta karcinoma u žena bio je karcinom dojke, nakon kojeg je slijedio kolorektalni karcinom, s iznimkama Rumunjske i središnje Srbije, gdje je drugi najčešći karcinom bio karcinom grla maternice. Podatci o mortalitetu od raka u zadnjih 20-40 godina otkrili su dva različita obrasca u muškaraca. U Rumunjskoj i Srbiji i Crnoj Gori primijećen je trend porasta mortaliteta, dok je u drugim zemljama mortalitet opadao nakon porasta koji je trajao nekoliko godina. U žena je opaženo postupno smanjenje kroz nekoliko godina u Češkoj, Mađarskoj, i Slovačkoj, dok je u drugim zemljama mortalitet ostao nepromijenjen.

Zaključak Pronađene su uočljive varijacije u riziku obolijevanja od karcinoma ovisno o zemljopisnom području. Većina varijacija uzrokovana je izloženošću već poznatim ili potencijalnim rizičnim čimbenicima, što predstavlja znatan izazov za prevenciju. Pronađene su razlike u incidenciji i mortalitetu koje se ne mogu objasniti izloženošću poznatim rizičnim čimbenicima ili dostupnošću liječenja.